



Chybějící miliardy pro nemocnici není drobná nesnáz

Zápisník
David Půlpán
redaktor MF DNES

Možná že celý rok před krajskými volbami budeme sledovat debatu, zda stavět, nebo nestavět novou pardubickou nemocnici.

Tato diskuse je ovšem trochu předčasná. Představme si chudší rodinu, která je zadlužená a žije ve starém domě, který nemá ani vyměněná okna či dveře a neexistuje žádná dotace typu Zelená úsporám. Pro tuto rodinu by bylo výhodné investovat do zateplení přes půl milionu korun, pořídit si nový kotel, obalit stěny polystyrenem, nakoupit nová okna. Ušetřili by za energie. Ale otázka, kde na to vzít peníze, pro ně není triviální, ale naopak zcela zásadní. Když jim je nikdo nedá ani nepůjčí, tak jim nezbyde než tuto investici dělat postupně deset dvacet let.

Ve velmi podobné situaci je dnes pardubická nemocnice. Kdyby si mohla postavit novou budovu, vyplatilo by se jí to. Ale chybějící čtyři až osm miliard korun není drobná nesnáz, která se „nějak“ vyřeší.

Pardubice

Kompost roku vyrábí u Pardubic

Od úterý 3. listopadu si budou lidé moci odnést ze separačního dvora na Hůrkách v areálu společnosti Služeb města Pardubic vzorek dražkovického kompostu, který letos získal ocenění Kompost roku 2015. „Bude možné jej odebrat proti jakémukoli odevzdanému odpadu. Pro zájemce je připraveno 200 kusů balených vzorků o váze přibližně 5 kilogramů,“ řekla mluvčí služeb Světлана Pozníková. Produkt vyrobený na kompostárně v Dražkovicích zvířezil v soutěži pořádané při Mezinárodním kongresu a výstavě Odpady - Luhačovice 2015. (msu)

Vysoké Mýto

Nemocnice v Mýtě má nový ultrazvuk i laparoskopii

Vysokomýtská nemocnice obdržela přístroje za 7,4 milionu korun na obnovu zastaralého vybavení pro svá klíčová oddělení. „Jednalo se například o laparoskopii pro jednodenní chirurgii, ultrazvuk pro gynekologickou ambulanci, elektrolyčbu a vodoléčbu pro rehabilitaci, diagnostiku pro endoskopii, EKG Hol-

S univerzitou spolupracoval od střední. Teď má Českou hlavičku

Pardubická univerzita má mezi svými studenty držitele prestižní ceny pro mladé vědce Česká hlavička. Jan Hrabovský se nyní věnuje výzkumu, v němž vyvíjí materiály schopné pracovat se světlem.

Lenka Štěpánková
spolupracovnice MF DNES

PARDUBICE Fyzika a chemie ho bavila už na základní škole, jejímu kouzlu ale podlehl až na střední škole. Dnes Jan Hrabovský studuje na Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice a je držitelem řady ocenění.

„Na střední škole jsem byl v některých ohledech průměrný žák. Chtěl jsem se ale zdokonalovat ve věcech, které mě zajímaly,“ říká dvaadvacetiletý student, který s univerzitou začal spolupracovat už v 17 letech.

Jak se stane, že takhle mladý člověk raději nesedí u počítače nebo se nehoní za míčem, ale cíleně se věnuje studiu?

Každý člověk se zajímá o to, co se kolem něj děje. Někdo třeba z historického hlediska, mě zajímalo, co je za tím. Takže to byla hlavně zvědavost.

Vedli vás k tomu i rodiče?

Spíše brzy poznali, že nemá cenu mi to rozmlouvat. Řekli, že pokud to nebude na úkor střední školy, bude to v pohodě. Jen nastavili určité hranice.

A rodiče mají k vědě nějaký vztah?

Co se týče práce, tak tam žádný přímý vztah není. Ale děda učil na střední elektroprůmyslovce.

Už ve druhém ročníku na střední škole jste začal spolupracovat s Univerzitou Pardubice. Jak tato spolupráce vypadala?

Nejprve jsem napsal na univerzitu, následovalo osobní setkání, ale spolupráce se rozvíjela až časem. Musel jsem se naučit hodně teorie, abych tam vůbec mohl chodit a něco začít dělat. První kroky byly spíše jen o takovém seznamování se.

Je jasné, proč to bylo dobré pro vás jako pro středoškoláka. V čem byl ale přínos pro univerzitu?



Mladý vědec S Univerzitou Pardubice začal Jan Hrabovský spolupracovat už ve druhém ročníku střední školy. Pro tuto školu se rozhodl i po maturitě. Kromě toho ale studuje i na Karlově univerzitě. Foto: Radek Kalhous, MAFRA

Když pracují dva už téměř vystudovaní lidé vedle sebe, mluví spolu nějakým způsobem a některé věci berou jako automatické. Když tam ale přijde středoškolák, který je v dané problematice nový, musí to pro něj zjednodušit, aby to pochopil. Většinou se nic nerodí překotně a rychle, je to potom výsledek další práce, která začne časem možná nést nějaké ovoce.

Je běžné, že univerzity spolupracují se středoškoláky?

Úspěch je úměrný tomu, kolik času člověk stráví prací na zdokonalování se.

Teď už je to relativně častější jev. V zapojování středoškoláků do odborných projektů se za poslední dobu udělalo hodně. Tady spíš záleží na tom, co člověk vlastně chce. Já jsem chtěl hodně, byla to pro mě zpočátku obtížná cesta, ale dostal jsem se tam. Přede mnou už ale celá řada takových středoškoláků s vysokými školami spolupracovala, teď jich však je i díky různým univerzitním projektům mnohem více.

Pro pardubickou univerzitu jste se rozhodl i po absolvování střední školy. Proč jste si vybral právě ji? V republice jsou přece jenom vysoké školy i s lepším renomé.

Jsem z Chrudimi, takže to bylo nejbližší. Také jsem tu už znal řadu lidí. Když jsem skončil střední školu, mohl jsem pokračovat v té samé práci. Je fajn, když člověk má zájem. Kdybych šel jinam, asi bych nemohl v dané věci pokračovat. Je to menší univerzita, takže to má svoje výhody i nevýhody. Ale od letoška studuji také na Matfyzu v Praze, kde zase naopak zakouším opačný náhled.

Co vás k tomu vedlo?

Už z podstaty jsem se vždycky cítil více jako fyzik. Na chemii jsem se opravdu začal soustředit až se vstupem na vysokou školu. Na druhou stranu se dnes všechno tak propojuje, že toho nelituji. Člověk musí spoustu volného času věnovat tomu, aby se dovedl dělat. Říkal jsem si, že na Matfyzu navážu nové vztahy a na práci se budu moci dívat i z jiné perspektivy.

Čemu se tedy věnujete?

Snažíme se vyvíjet materiály, které jsou schopné pracovat se světlem. Naše materiály jsou zajímavé i tím, že se u nich dá pozorovat jev zvaný jako up-konverze. Jedná se o děj, kdy materiál dokáže zachytit hodně malých kvant energie a vyprodukovat sice méně kvant, ale o energii vyšší. To se dá například využít při

zvyšování účinnosti solárních fotovoltaických článků.

Jste držitelem řady ocenění. Které je pro vás nejhodnotnější?

Váším si všech. Člověka to motivuje dělat něco dalšího a posouvat se dál. Je klidně možné, že kdyby nebylo nějakých dílčích úspěchů, nedostavily by se ani ty velké. Váším si ale hlavně toho, že jsem díky všem těm aktivitám mohl poznat nové lidi, kteří se zajímali o podobné věci jako já. Záleží hlavně na

Byla to pro mě zpočátku velmi obtížná cesta. Ale dostal jsem se tam.

tom, co si z toho člověk odnese dál pro sebe a jak s těmi informacemi nadále pracuje.

Máte nějaký recept na úspěch? Pracovat na sobě. Úspěch je úměrný tomu, kolik času člověk stráví prací na dalším zdokonalování se ve věcech, které mu jdou, ale i na věcech, které mu nejdou. Přijde mi, že dříve bylo možná trochu jednodušší pro lidi s nějakým druhem talentu vyniknout, dneska je důleži-

Fakta

Jan Hrabovský

Narodil se v roce 1993.

Na střední škole uspěl s výzkumem, který nesl název Příprava, vlastnosti a aplikace chalkogendových skel dopovaných ionty vzácných zemin.

Za tento výzkum získal přední ocenění mladých vědců Česká hlavička.

Kromě toho je držitelem ocenění Jaroslava Heyrovského a diplomu Laureáta ruské akademie věd za práci v oblasti chemie.

Dostal se do finále soutěže Intel ISEF 2013 (Intel International Science and Engineering Fair) ve Phoenixu.

V současnosti studuje na Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice a také na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

te pracovat na osobním rozvoji. Když se člověk nebude dále rozvíjet, někdo jiný, kdo sice začínal s horšími předpoklady, ho díky tvrdé práci dožene.

Co na tyto úspěchy říkají vaši vrstevníci?

Někdo s tím má problém, někdo ne. Reakce jsou různé. Člověk se nikdy nezavděčí všem a ani nemůže. Vím, že nejsem dokonalý, mám své nedostatky, které občas převažují nad klady. Chápu, že se ne všem může líbit můj styl vystupování nebo způsob práce. Kdybych ale tento styl neměl, třeba bych se k některým věcem vůbec nepropracoval.

Čemu byste se chtěl věnovat, až obě vysoké školy dokončíte?

Ještě by mohla být třetí škola (smích). Chtěl bych pracovat ve veřejné sféře - na univerzitě nebo ve výzkumné instituci. Každopádně chápu, že pokud bych chtěl zůstat ve vědě, musím i cestovat, abych poznal, jak se pracuje jinde, a vyzkoušel si i jiné prostředí. Proto nějaký jasný vyhraněný plán na příštích pár let nemám.

Máte nějaké koníčky kromě vědy?

Hraju florbal, miluju cestování a rád čtu beletrii - třeba Čapka, Tolstého, Dostojevského, Appoloneira. Mimo jiné se snažím věnovat i několika projektům, které se zaměřují na práci se studenty středních škol.

S univerzitou spolupracoval od střední. Teď má Českou hlavičku

31.10.2015 Mladá fronta DNES str. 18 Kraj Pardubický

Lenka Štěpánková Univerzita Pardubice

Pardubická univerzita má mezi svými studenty držitele prestižní ceny pro mladé vědce Česká hlavička. Jan Hrabovský se nyní věnuje výzkumu, v němž vyvíjí materiály schopné pracovat se světlem.

PARDUBICE Fyzika a chemie ho bavila už na základní škole, jejímu kouzlu ale podlehl až na střední škole. Dnes Jan Hrabovský studuje na **Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice** a je držitelem řady ocenění.

„Na střední škole jsem byl v některých ohledech průměrný žák. Chtěl jsem se ale zdokonalovat ve věcech, které mě zajímaly,“ říká dvaadvacetiletý student, který s **univerzitou** začal spolupracovat už v 17 letech.

* Jak se stane, že takhle mladý člověk raději nesedí u počítače nebo se nehoní za míčem, ale cíleně se věnuje studiu?

Každý člověk se zajímá o to, co se kolem něj děje. Někdo třeba z historického hlediska, mě zajímalo, co je za tím. Takže to byla hlavně zvědavost.

* Vedli vás k tomu i rodiče?

Spíše brzy poznali, že nemá cenu mi to rozmlouvat. Řekli, že pokud to nebude na úkor střední školy, bude to v pohodě. Jen nastavili určité hranice.

* A rodiče mají k vědě nějaký vztah?

Co se týče práce, tak tam žádný přímý vztah není. Ale děda učil na střední elektroprůmyslovce.

* Už ve druhém ročníku na střední škole jste začal spolupracovat s **Univerzitou Pardubice**. Jak tato spolupráce vypadala?

Nejprve jsem napsal na **univerzitu**, následovalo osobní setkání, ale spolupráce se rozvíjela až časem. Musel jsem se naučit hodně teorie, abych tam vůbec mohl chodit a něco začít dělat. První kroky byly spíše jen o takovém seznamování se.

* Je jasné, proč to bylo dobré pro vás jako pro středoškoláka. V čem byl ale přínos pro **univerzitu**?

Když pracují dva už téměř vystudovaní lidé vedle sebe, mluví spolu nějakým způsobem a některé věci berou jako automatické. Když tam ale přijde středoškolák, který je v dané problematice nový, musí to pro něj zjednodušit, aby to pochopil. Většinou se nic nerodí překotně a rychle, je to potom výsledek další práce, která začne časem možná nést nějaké ovoce.

* Je běžné, že **univerzity** spolupracují se středoškoláky?

Teď už je to relativně častější jev. V zapojování středoškoláků do odborných projektů se za poslední dobu udělalo hodně. Tady spíš záleží na tom, co člověk vlastně chce. Já jsem chtěl hodně, byla to pro mě zpočátku obtížná cesta, ale dostal jsem se tam. Přede mnou už ale celá řada takových středoškoláků s **vysokými školami** spolupracovala, teď jich však je i díky různým **univerzitním** projektům mnohem více.

* Pro **pardubickou univerzitu** jste se rozhodl i po absolvování střední školy. Proč jste si vybral právě ji? V republice jsou přece jenom **vysoké školy** i s lepším renomé.

Jsem z Chrudimi, takže to bylo nejbližší. Také jsem tu už znal řadu lidí. Když jsem skončil střední školu, mohl jsem pokračovat v té samé práci. Je fajn, když člověk má zázemí. Kdybych šel

jinam, asi bych nemohl v dané věci pokračovat. Je to menší **univerzita**, takže to má svoje výhody i nevýhody. Ale od letoška studuji také na Matfyzu v Praze, kde zase naopak zakouším opačný náhled.

* Co vás k tomu vedlo?

Už z podstaty jsem se vždycky cítil více jako fyzik. Na chemii jsem se opravdu začal soustředit až se vstupem na **vysokou školu**. Na druhou stranu se dnes všechno tak propojuje, že toho nelituji. Člověk musí spoustu volného času věnovat tomu, aby se dovzdělával. Říkal jsem si, že na Matfyzu navážu nové vztahy a na práci se budu moci dívat i z jiné perspektivy.

* Čemu se tedy věnujete?

Snažíme se vyvíjet materiály, které jsou schopné pracovat se světlem. Naše materiály jsou zajímavé i tím, že se u nich dá pozorovat jev zvaný jako up-konverze. Jedná se o děj, kdy materiál dokáže zachytit hodně malých kvant energie a vyprodukovat sice méně kvant, ale o energii vyšší. To se dá například využít při zvyšování účinnosti solárních fotovoltaických článků.

* Jste držitelem řady ocenění. Které je pro vás nejhodnotnější?

Vážím si všech. Člověka to motivuje dělat něco dalšího a posouvat se dál. Je klidně možné, že kdyby nebylo nějakých dílčích úspěchů, nedostavily by se ani ty velké. Vážím si ale hlavně toho, že jsem díky všem těm aktivitám mohl poznat nové lidi, kteří se zajímali o podobné věci jako já. Záleží hlavně na tom, co si z toho člověk odnese dál pro sebe a jak s těmi informacemi nadále pracuje.

* Máte nějaký recept na úspěch?

Pracovat na sobě. Úspěch je úměrný tomu, kolik času člověk stráví prací na dalším zdokonalování se ve věcech, které mu jdou, ale i na věcech, které mu nejdu. Přejde mi, že dříve bylo možná trochu jednodušší pro lidi s nějakým druhem talentu vyniknout, dneska je důležité pracovat na osobním rozvoji. Když se člověk nebude dále rozvíjet, někdo jiný, kdo sice začínal s horšími předpoklady, ho díky tvrdé práci dožene.

* Co na tyto úspěchy říkají vaši vrstevníci?

Někdo s tím má problém, někdo ne. Reakce jsou různé. Člověk se nikdy nezavděčí všem a ani nemůže. Vím, že nejsem dokonalý, mám své nedostatky, které občas převažují nad klady. Chápu, že se ne všem může líbit můj styl vystupování nebo způsob práce. Kdybych ale tento styl neměl, třeba bych se k některým věcem vůbec nepropracoval.

* Čemu byste se chtěl věnovat, až obě **vysoké školy** dokončíte?

Ještě by mohla být třetí škola (smích). Chtěl bych pracovat ve veřejné sféře - na **univerzitě** nebo ve výzkumné instituci. Každopádně chápu, že pokud bych chtěl zůstat ve vědě, musím i cestovat, abych poznal, jak se pracuje jinde, a vyzkoušel si i jiné prostředí. Proto nějaký jasný vyhraněný plán na příštích pár let nemám.

* Máte nějaké koníčky kromě vědy?

Hraju florbal, miluju cestování a rád čtu beletrii – třeba Čapka, Tolstého, Dostojevského, Appolineira. Mimo jiné se snažím věnovat i několika projektům, které se zaměřují na práci se studenty středních škol.

Úspěch je úměrný tomu, kolik času člověk stráví prací na zdokonalování se.

Byla to pro mě zpočátku velmi obtížná cesta. Ale dostal jsem se tam.

Fakta Jan Hrabovský Narodil se v roce 1993. Na střední škole uspěl s výzkumem, který nesl název Příprava, vlastnosti a aplikace chalkogenidových skel dopovaných ionty vzácných zemin. Za tento výzkum získal přední ocenění mladých vědců Česká hlavička.

Kromě toho je držitelem ocenění Jaroslava Heyrovského a diplomu Laureáta ruské akademie věd za práci v oblasti chemie. Dostal se do finále soutěže Intel ISEF 2013 (Intel International Science and Engineering Fair) ve Phoenixu. V současnosti studuje na **Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice** a také na Matematickofyzikální **fakultě Univerzity Karlovy** v Praze.

Foto popis| Mladý vědec S **Univerzitou Pardubice** začal Jan Hrabovský spolupracovat už ve druhém ročníku střední školy. Pro tuto školu se rozhodl i po maturitě. Kromě toho ale studuje i na **Karlově univerzitě**.

Foto autor| Foto: Radek Kalhous, MAFRA

O autorovi| Lenka Štěpánková, spolupracovnice MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - pardubický kraj